

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1743

Na temelju članka 80. stavka 17. Zakona o poljoprivredi (»Narodne novine«, broj 118/18) ministrica poljoprivrede donosi

PRAVILNIK

O PRIRODNIM MINERALNIM, PRIRODNIM IZVORSKIM I STOLNIM VODAMA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Pravilnika

Članak 1.

(1) Ovim se Pravilnikom propisuju zahtjevi kojima moraju udovoljavati prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode pri korištenju, obradi i stavljanju na tržište, a odnose se na:

- fizikalna, kemijska, fizikalno-kemijska i senzorska svojstva te sastav
- mikrobiološke kriterije
- dozvoljene tehnološke postupke obrade
- svojstva analitičkih ispitivanja i
- dodatne zahtjeve označavanja.

(2) Ovim se Pravilnikom propisuje postupak priznavanja koji je potrebno provesti prije stavljanja prirodne mineralne i prirodne izvorske vode na tržište te postupak odobravanja primjene dopuštenih tehnoloških postupaka obrade prirodne mineralne i prirodne izvorske vode iz članka 10. stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga Pravilnika, prije početka njihove primjene.

(3) U smislu ovoga Pravilnika naziv »izvorska voda«, za vodu koja se nalazi na tržištu bilo koje države članice Europske unije i države Europskog gospodarskog prostora, ima isto značenje kao naziv »prirodna izvorska voda« definiran člankom 27. ovoga Pravilnika te za istu vrijede zahtjevi propisani ovim Pravilnikom.

Članak 2.

(1) Ovim se Pravilnikom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose:

- Direktiva 2009/54/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. o iskorištavanju i stavljanju na tržište prirodnih mineralnih voda (preinačena) (Tekst značajan za EGP) (SL L 164, 26. 6. 2009.) i
- Direktiva Komisije 2003/40/EZ od 16. svibnja 2003. o određivanju popisa, dopuštenih količina i zahtjeva za deklariranje sastojaka prirodnih mineralnih voda i uvjeta za korištenje zraka obogaćenog ozonom u obradi prirodnih mineralnih voda i izvorskih voda (SL L 126, 22. 5. 2003.).

(2) Odredbe članka 12., 16. stavka 1., 19., 20., 21., 22., 25. stavka 2., 28., 30., 31., 32., 33., 37., 38., 39. i 40. ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode koje su zakonito proizvedene i/ili stavljene na tržište u drugoj državi članici Europske unije ili Turskoj ili koje su zakonito proizvedene i/ili stavljene na tržište u državi koja pripada Europskom udruženju slobodne trgovine koja je potpisnica Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

Članak 3.

Odredbe ovoga Pravilnika ne primjenjuju se na:

- vode koje su medicinski proizvodi definirani posebnim propisom o davanju odobrenja za stavljanje lijeka u promet i
- prirodne mineralne vode koje se koriste na izvoru u ljekovite svrhe u termalnim i hidrotermalnim objektima.

Značenje pojmova

Članak 4.

(1) Vodonosnik je podpovršinski sloj ili slojevi stijena ili drugih geoloških naslaga dovoljne poroznosti i propusnosti da omogućava znatan protok podzemne vode ili zahvaćanje znatnih količina podzemne vode.

(2) Izvor je prirodno pojavljivanje podzemne vode na površini ili zahvat podzemne vode iz jednog ili više bušenih zdenaca.

(3) Izdašnost izvora (protok vode na izvoru) je maksimalna izdašnost izvora utvrđena na temelju ispitivanja u sušnom razdoblju.

(4) Voda za ljudsku potrošnju je voda definirana posebnim propisom o vodi za ljudsku potrošnju.

Označavanje prirodnih mineralnih, prirodnih izvorskih i stolnih voda

Članak 5.

Na označavanje voda iz članka 1. stavka 1. ovoga Pravilnika primjenjuju se odredbe Uredbe (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (Tekst značajan za EGP) (SL L 304, 22. 11. 2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1169/2011) te odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje.

Ambalaža

Članak 6.

(1) Prirodna mineralna, prirodna izvorska i stolna voda stavlja se na tržište samo kao pretpakirana hrana.

(2) Ambalaža u koju se puni voda iz stavka 1. ovoga članka mora biti zatvorena na način da se izbjegne bilo kakva mogućnost patvorenja ili onečišćenja vode.

II. POSEBNE ODREDBE

1. PRIRODNA MINERALNA VODA

Definicija prirodne mineralne vode

Članak 7.

(1) Prirodna mineralna voda je voda koja udovoljava mikrobiološkim kriterijima propisanim člancima 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika, potječe iz vodonosnika, a zahvaća se i puni iz izvora.

(2) Prirodna mineralna voda razlikuje se od vode za ljudsku potrošnju:

a) po svojim prirodnim svojstvima koja karakteriziraju sadržaj i količina određenih mineralnih tvari, elemenata u tragovima ili drugih tvari te ovisno o slučaju određeni fiziološki učinci i

b) po svojoj izvornoj čistoći

pri čemu su oba svojstva sačuvana zbog podzemnog podrijetla prirodne mineralne vode koja je zaštićena od svih rizika onečišćenja.

(3) Svojstva iz stavka 2. ovoga članka, koja prirodnoj mineralnoj vodi mogu dati svojstva pogodna za zdravlje, moraju biti procijenjena:

a) sa sljedećih stajališta:

1. hidrogeološkog
2. fizikalnog, kemijskog i fizikalno-kemijskog
3. mikrobiološkog i
4. po potrebi, farmakološkog, fiziološkog i kliničkog.

b) u skladu sa zahtjevima i kriterijima navedenim u Dodatku 1. ovoga Pravilnika te

c) u skladu sa znanstvenim metodama koje je odobrilo nadležno tijelo.

(4) Ispitivanja iz stavka 3. točke a) podtočke 4. ovoga članka nisu obvezna ako voda u pogledu sastava ima takva svojstva radi kojih se ista smatrala prirodnom mineralnom vodom u državi članici Europske unije podrijetla prije 17. srpnja 1980. godine. To posebno vrijedi u slučaju kada takva voda i na izvoru i nakon punjenja u ambalažu, odnosno na tržištu, sadrži najmanje 1000 mg/kg ukupno otopljenih krutih tvari ili 250 mg/kg slobodnog ugljikovog dioksida.

(5) Sastav, temperatura i druga bitna svojstva prirodne mineralne vode moraju ostati stabilna unutar granica prirodne fluktuacije, a na njih ne smiju utjecati moguće oscilacije izdašnosti izvora, odnosno protoka vode.

Maksimalno dopuštene koncentracije tvari u prirodnoj mineralnoj vodi

Članak 8.

(1) Popis tvari koje mogu predstavljati rizik za zdravlje i njihove maksimalno dopuštene koncentracije (u daljnjem tekstu: MDK) u prirodnoj mineralnoj vodi propisane su u Tablici 1. Dodatka 2. ovoga Pravilnika.

(2) Tvari iz stavka 1. ovoga članka su prirodno prisutne u vodi i ne smiju biti rezultat onečišćenja na izvoru.

(3) MDK tvari iz stavka 1. ovoga članka moraju udovoljavati kriterijima propisanim u Tablici 1. Dodatka 2. ovoga Pravilnika u vrijeme punjenja vode u ambalažu kao i vode koja se nalazi na tržištu.

(4) Istinitost/točnost, preciznost i granica detekcije analitičkih metoda analiza tvari iz Tablice 1. Dodatka 2. ovoga Pravilnika propisane su u Tablici 2. Dodatka 2. ovoga Pravilnika.

Gazirana prirodna mineralna voda

Članak 9.

(1) Gazirana prirodna mineralna voda pri normalnim uvjetima temperature i tlaka na izvoru ili nakon punjenja u ambalažu spontano i na jasno vidljiv način otpušta ugljikov dioksid (u daljnjem tekstu: CO₂).

(2) Gazirana prirodna mineralna voda dijeli se u tri kategorije koje se definiraju kao:

– »prirodno gazirana prirodna mineralna voda« je voda čiji je sadržaj CO₂ koji je podrijetlom iz izvora, nakon dekantiranja, ako se isto provodi, i nakon punjenja u ambalažu, jednak sadržaju CO₂ na izvoru, uzimajući u obzir eventualno ponovno dodavanje određene količine CO₂ iz istog vodonosnika koja odgovara količini CO₂ oslobođenoj, odnosno izgubljenoj tijekom provođenja dopuštenih postupaka, uvažavajući uobičajena tehnička odstupanja

– »prirodna mineralna voda s povećanom količinom ugljikovog dioksida iz izvora« je voda čiji je sadržaj CO₂, koji je podrijetlom iz vodonosnika, nakon dekantiranja, ako se isto provodi, i nakon punjenja u ambalažu veći od sadržaja CO₂ utvrđenog na izvoru i

– »gazirana prirodna mineralna voda« je voda kojoj je dodan CO₂ koji nije podrijetlom iz vodonosnika iz kojeg potječe voda.

Dopušteni tehnološki postupci

Članak 10.

(1) Prirodna mineralna voda u onom stanju kakva je na izvoru ne smije biti podvrgnuta bilo kakvoj obradi odnosno tehnološkim postupcima, osim:

– odvajanju njezinih nestabilnih elemenata, kao što su spojevi željeza i sumpora postupcima filtracije ili dekantiranja uz mogućnost prethodne oksigenacije, u mjeri u kojoj takva obrada ne mijenja sastav vode u pogledu sadržaja aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva

– odvajanju spojeva željeza, mangana, sumpora i arsena iz određenih prirodnih mineralnih voda obradom zrakom obogaćenim ozonom, u mjeri u kojoj takva obrada ne mijenja sastav vode u pogledu sadržaja aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva

– uklanjanju fluorida aktivnim aluminijskim oksidom

– odvajanju drugih nepoželjnih sastojaka osim onih navedenih u podstavcima 1., 2. i 3. ovoga stavka, u mjeri u kojoj takva obrada ne mijenja sastav vode u pogledu aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva te pod uvjetom da je postupak u skladu s uvjetima korištenja koje utvrdi Europska komisija i da je o tome obaviješteno Ministarstvo poljoprivrede (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i/ili

– potpunom ili djelomičnom uklanjanju slobodnog CO₂ isključivo primjenom fizikalnih metoda.

(2) Prirodna mineralna voda u onom stanju kakva je na izvoru, ne smije biti podvrgnuta bilo kakvom dodavanju osim uvođenju ili ponovnom uvođenju CO₂ u skladu s odredbama ovoga Pravilnika.

(3) Posebno je zabranjena svaka vrsta dezinfekcije bilo kojim sredstvima te sukladno stavku 2. ovoga članka zabranjeno je i dodavanje bakteriostatskih elemenata ili primjena bilo koje druge obrade koja bi mogla promijeniti broj živih mikroorganizama u prirodnoj mineralnoj vodi.

(4) Stavak 1. ovoga članka ne predstavlja zabranu korištenja prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda u proizvodnji bezalkoholnih pića.

Postupak obrade vode zrakom obogaćenim ozonom i postupak uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom

Članak 11.

(1) Korištenje postupka obrade prirodne mineralne vode zrakom obogaćenim ozonom mora biti opravdano sastavom vode, u smislu sadržaja spojeva željeza, mangana, sumpora i arsena u vodi.

(2) Pri obradi prirodnih mineralnih voda zrakom obogaćenim ozonom, radi odvajanja spojeva željeza, mangana, sumpora i arsena, moraju biti zadovoljeni sljedeći uvjeti:

– fizikalno-kemijski sastav prirodnih mineralnih voda s obzirom na sadržaj aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva ne smije biti promijenjen ovom obradom

– prirodna mineralna voda prije obrade mora udovoljavati mikrobiološkim kriterijima propisanim ovim Pravilnikom i

– obrada ne smije dovesti do stvaranja ostataka koncentracija otopljenog ozona, bromata i/ili bromoforma većih od maksimalno dopuštenih koncentracija propisanih u Dodatku 3. ovoga Pravilnika kao niti do stvaranja ostataka koji mogu biti opasni po zdravlje ljudi.

(3) Obrada prirodnih mineralnih voda postupkom uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom, mora udovoljavati odredbama Uredbe Komisije (EU) br. 115/2010 od 9. veljače 2010. o utvrđivanju uvjeta za korištenje aktivnog aluminijskog oksida za uklanjanje fluorida iz prirodnih mineralnih voda i izvorskih voda (Tekst značajan za EGP) (SL L 37, 10. 2. 2010.) (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) br. 115/2010).

Postupak odobravanja obrade vode zrakom obogaćenim ozonom i postupak uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom

Članak 12.

(1) U slučaju primjene postupka obrade prirodnih mineralnih voda zrakom obogaćenim ozonom, pravna ili fizička osoba obvezna je tri mjeseca prije primjene podnijeti Ministarstvu zahtjev za odobravanje na obrascu iz Dodatka 8. ovoga Pravilnika.

(2) Uz zahtjev za odobravanje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se sljedeća dokumentacija:

- obrazloženje o opravdanosti primjene takve obrade s obzirom na sastav vode u odnosu na spojeve željeza, mangana, sumpora i arsena
- analitičko izvješće fizikalno-kemijskog sastava prirodne mineralne vode prije i poslije obrade
- analitičko izvješće mikrobioloških parametara propisanih ovim Pravilnikom prije obrade
- analitičko izvješće koncentracije otopljenog ozona, bromata i/ili bromoforma u obrađenoj vodi i
- tehničko-tehnološki elaborat u dijelu koji se odnosi na primijenjeni tehnološki postupak ili drugi odgovarajući tehnološki dokument.

(3) U slučaju primjene postupka uklanjanja fluorida iz prirodne mineralne vode aktivnim aluminijskim oksidom, pravna ili fizička osoba obvezna je tri mjeseca prije primjene podnijeti Ministarstvu zahtjev za odobravanje na obrascu iz Dodatka 8. ovoga Pravilnika.

(4) Uz zahtjev za odobravanje iz stavka 3. ovoga članka dostavlja se sljedeća dokumentacija:

- obrazloženje o opravdanosti primjene takve obrade s obzirom na sastav vode u odnosu na fluoride
- analitičko izvješće fizikalno-kemijskog sastava prirodne mineralne vode prije i poslije obrade
- analitičko izvješće mikrobioloških parametara propisanih ovim Pravilnikom prije obrade
- analitičko izvješće količine aluminijskih iona u obrađenoj vodi i
- tehničko-tehnološki elaborat u dijelu koji se odnosi na primijenjeni tehnološki postupak ili drugi odgovarajući tehnološki dokument.

(5) Postupak odobravanja obrade vode zrakom obogaćenim ozonom i postupak uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom provodi Povjerenstvo za provedbu postupka priznavanja prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda iz članka 80. stavka 6. Zakona o poljoprivredi (»Narodne novine«, broj 118/18) (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).

(6) Neovisne pravne osobe ili posebne organizacijske cjeline unutar pravne osobe koje provode laboratorijska ispitivanja i izdaju analitička izvješća iz stavaka 2. i 4. ovoga članka, uključivši i uzimanje uzoraka, moraju biti akreditirane prema normi ISO/IEC 17025.

(7) Analitička izvješća o laboratorijskim ispitivanjima iz stavaka 2. i 4. ovoga članka ne smiju biti starija od godine dana.

(8) Na prijedlog Povjerenstva, osim dokumentacije iz stavaka 2. i 4. ovoga članka, može se zahtijevati dostava i druge dokumentacije te dodatnih informacija ukoliko je to potrebno za provedbu postupka odobravanja.

(9) U slučaju primjene postupka obrade prirodnih mineralnih voda zrakom obogaćenim ozonom Povjerenstvo mora utvrditi:

- opravdanost obrade vode zrakom obogaćenim ozonom s obzirom na sastav vode u odnosu na spojeve željeza, mangana, sumpora i arsena i
- da su subjekti u poslovanju s hranom koji primjenjuju takvu obradu poduzeli sve potrebne mjere za osiguranje učinkovitosti i sigurnosti obrade.

(10) U slučaju primjene postupka obrade prirodnih mineralnih voda postupkom uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom Povjerenstvo mora utvrditi:

- opravdanost takve obrade s obzirom na sastav vode u odnosu na fluoride i
- da su subjekti u poslovanju s hranom koji primjenjuju takvu obradu poduzeli sve potrebne mjere za osiguranje učinkovitosti i sigurnosti obrade.

(11) Tijekom postupka odobravanja obrade prirodne mineralne vode zrakom obogaćenim ozonom i odobravanja uklanjanja fluorida iz prirodne mineralne vode aktivnim aluminijevim oksidom Povjerenstvo provodi očevid.

(12) Očevid iz stavka 11. ovoga članka mora biti najavljen.

(13) Povjerenstvo sastavlja zapisnik o utvrđenim činjenicama, koji potpisuju članovi Povjerenstva nazočni očevidu i podnositelj zahtjeva za odobrenje primjene tehnološkog postupka.

(14) Nakon provedenog očevida Povjerenstvo na temelju dostavljene dokumentacije iz stavaka 2., 4. i 8. ovoga članka kao i zapisnika iz stavka 13. ovoga članka utvrđuje da li su zadovoljeni uvjeti za primjenu postupaka obrade prirodnih mineralnih voda zrakom obogaćenim ozonom ili postupka uklanjanja fluorida aktivnim aluminijevim oksidom propisani ovim Pravilnikom i Uredbom Komisije (EU) br. 115/2010.

(15) Pravna ili fizička osoba koja je podnijela zahtjev iz članka 12. stavaka 1. i 3. ovoga Pravilnika obvezna je tijekom očevida, članovima Povjerenstva osigurati pristup prostorijama i dokumentima koji se odnose na taj postupak obrade.

(16) Nakon provedenog postupka Povjerenstvo predlaže ministru donošenje Rješenja o odobravanju dopuštenog tehnološkog postupka obrade prirodne mineralne vode zrakom obogaćenim ozonom i odobravanju uklanjanja fluorida iz prirodne mineralne vode aktivnim aluminijevim oksidom.

(17) Ukoliko nisu zadovoljeni svi uvjeti propisani ovim Pravilnikom, Povjerenstvo predlaže ministru donošenje Rješenja o odbijanju zahtjeva za odobravanje dopuštenog tehnološkog postupka obrade prirodne mineralne vode zrakom obogaćenim ozonom i odobravanje uklanjanja fluorida iz prirodne mineralne vode aktivnim aluminijevim oksidom.

Mikrobiološki kriteriji

Članak 13.

(1) Ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u prirodnoj mineralnoj vodi na izvoru mora odgovarati normalnom broju mikroorganizama te pružati zadovoljavajući dokaz o zaštiti izvora od svih oblika onečišćenja.

(2) Ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje iz stavka 1. ovoga članka određuje se prema kriterijima za mikrobiološka ispitivanja na izvoru propisanim u Dodatku 1. točki c) podtočki 3. ovoga Pravilnika.

(3) Normalni broj mikroorganizama u prirodnoj mineralnoj vodi iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva konstantan broj mikroorganizama u prirodnoj mineralnoj vodi na izvoru prije bilo kakvog dozvoljenog postupka obrade, čiji se kvalitativan i kvantitativan sastav uzima u obzir u postupku priznavanja prirodne mineralne vode, a kontrolira se periodičkim analizama.

(4) Ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u prirodnoj mineralnoj vodi na izvoru mora biti manji od:

– 20 u 1 ml, poraslih pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatini i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate i

– 5 u 1 ml, poraslih pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate.

(5) Vrijednosti iz stavka 4. ovoga članka smatraju se orijentacijskim brojčanim vrijednostima, a ne maksimalno dopuštenim koncentracijama.

(6) Ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u prirodnoj mineralnoj vodi nakon punjenja u ambalažu ne smije biti veći od:

– 100 u 1 ml, poraslih pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatini i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate i

– 20 u 1 ml, poraslih pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate.

(7) Ukupni broj mikroorganizama iz stavka 6. ovoga članka mora se određivati unutar 12 sati nakon punjenja vode u ambalažu, pod uvjetom da se voda održava na temperaturi od $4\text{ }^{\circ}\text{C} \pm 1\text{ }^{\circ}\text{C}$ tijekom navedenog perioda od 12 sati.

Članak 14.

Prirodna mineralna voda na izvoru i na tržištu ne smije sadržavati:

- parazite i patogene mikroorganizme
- bakteriju *Escherichia coli* i druge koliformne bakterije te fekalne streptokoke, odnosno enterokoke, u bilo kojem ispitanom uzorku od 250 ml
- sporogene sulfitoreducirajuće anaerobne bakterije u bilo kojem ispitanom uzorku od 50 ml i
- bakteriju *Pseudomonas aeruginosa* u bilo kojem ispitanom uzorku od 250 ml.

Članak 15.

Ne dovodeći u pitanje odredbe članaka 13. i 14. ovoga Pravilnika i uvjete korištenja vode iz članaka 16., 17. i 18. ovoga Pravilnika, pri stavljanju prirodne mineralne vode na tržište:

- ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u prirodnoj mineralnoj vodi može biti jedino rezultat normalnog razvoja prirodne mikroflore koju je voda imala na izvoru te bez obzira na vrijednosti navedene u članku 13. ovoga Pravilnika ne znači onečišćenje i
- prirodna mineralna voda ne smije imati nikakve nedostatke vezane uz senzorska svojstva.

Specifični uvjeti korištenja vode iz izvora

Članak 16.

(1) Koncesija za korištenje prirodne mineralne vode iz izvora izdaje se sukladno posebnim propisima o vodnom gospodarstvu.

(2) Prirodna mineralna voda može se koristiti iz izvora i puniti u ambalažu nakon provedenog postupka priznavanja samo ako udovoljava odredbama stavaka 3., 4. i 5. ovoga članka te članaka 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika uz ispunjavanje i ostalih propisanih uvjeta.

(3) Oprema za korištenje prirodne mineralne vode iz izvora mora biti takva da se izbjegne svaka mogućnost onečišćenja i sačuvaju svojstva koja prirodna mineralna voda ima na izvoru, tako da:

- izvor mora biti zaštićen od rizika onečišćenja
- zahvat izvora, izvedba izvora, cjevovodi i spremnici moraju biti izrađeni od materijala prikladnog za vodu sukladno posebnim propisima na način da onemogućavaju bilo kakvu kemijsku, fizikalno-kemijsku ili mikrobiološku promjenu prirodne mineralne vode i
- uvjeti korištenja vode, postrojenja za pranje i punjenje u ambalažu moraju udovoljavati higijenskim uvjetima, kao i ambalaža koja mora biti obrađena ili izrađena na način da se izbjegnju negativni učinci na mikrobiološka i kemijska svojstva prirodne mineralne vode.

(4) Nije dopušten transport prirodne mineralne vode u ambalaži koja nije namijenjena za distribuciju krajnjem potrošaču.

(5) Transport prirodne mineralne vode od izvora do punionice mora se odvijati isključivo cjevovodima koji moraju biti izrađeni na način da je onemogućeno bilo kakvo onečišćenje.

Onečišćenje tijekom korištenja vode iz izvora

Članak 17.

Ako se tijekom korištenja prirodne mineralne vode iz izvora utvrdi da je voda onečišćena te se utvrdi odstupanje od mikrobioloških kriterija propisanih člancima 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika, subjekt u poslovanju s hranom koji koristi vodu iz izvora mora odmah obustaviti sve aktivnosti, posebno postupak punjenja vode u ambalažu, sve dok se ne ukloni uzrok

onečišćenja i voda ne udovolji odredbama članka 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika.

Službena kontrola prirodne mineralne vode

Članak 18.

(1) Službena kontrola provodi se periodično kako bi se utvrdilo:

- udovoljava li prirodna mineralna voda za koju je izdano rješenje o priznavanju odredbama članka 7. i 8. ovoga Pravilnika i
- primjenjuje li subjekt u poslovanju s hranom kojemu je izdano rješenje o priznavanju prirodne mineralne vode odredbe članka 16. i 17. ovoga Pravilnika.

(2) Fizikalna, kemijska i fizikalno-kemijska i mikrobiološka ispitivanja parametara iz članka 7. i 8. Pravilnika provode službeni laboratoriji.

(3) Planovi službenih kontrola zdravstvene ispravnosti prirodne mineralne vode koja se stavlja na tržište u bocama ili drugoj ambalaži, temelje se na procjeni rizika.

(4) U slučaju da postoji opravdana sumnja ili se dokaže da prirodna mineralna voda priznata u jednoj od država članica Europske unije ili Europskog gospodarskog prostora i koja je stavljena na tržište u jednoj ili više država članica, predstavlja opasnost za zdravlje potrošača, odnosno da nije u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, nadležno tijelo koje provodi službenu kontrolu će privremeno ograničiti ili zabraniti stavljanje iste na tržište Republike Hrvatske te odmah o tome i o razlozima svoje odluke obavijestiti Ministarstvo koje obavještava Europsku komisiju i ostale države članice Europske unije.

Postupak priznavanja prirodne mineralne vode

Članak 19.

(1) Pravna ili fizička osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj pokreće postupak priznavanja prirodne mineralne vode koja se crpi iz tla Republike Hrvatske ili treće zemlje podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka priznavanja prirodne mineralne vode (u daljnjem tekstu: zahtjev za priznavanje) Ministarstvu.

(2) Zahtjev za priznavanje iz stavka 1. ovoga članka podnosi se na obrascu iz Dodatka 6. ovoga Pravilnika.

(3) Postupak priznavanja prirodne mineralne vode iz stavka 1. ovoga članka provodi Povjerenstvo te predlaže ministru donošenje rješenja o priznavanju prirodne mineralne vode.

(4) Na temelju provedenog postupka priznavanja i prijedloga Povjerenstva, ministar donosi rješenje o priznavanju prirodne mineralne vode, a voda se upisuje u Popis prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda priznatih u Republici Hrvatskoj iz članka 36. ovoga Pravilnika.

Članak 20.

(1) Uz zahtjev za priznavanje prirodne mineralne vode iz članka 19. stavka 2. ovoga Pravilnika prilaže se sljedeća dokumentacija:

- izvještaj o hidrogeološkim ispitivanjima prirodne mineralne vode na izvoru iz točke a) Dodatka 1. ovoga Pravilnika
- analitička izvješća o provedenim ispitivanjima prirodne mineralne vode na izvoru iz točki b) i c) Dodatka 1. ovoga Pravilnika
- izjava na obrascu iz Dodatka 7. ovoga Pravilnika, o planiranoj provedbi jednog ili više postupaka obrade iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika, a u slučaju primjene postupaka iz članka 10. stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga Pravilnika potrebno je podnijeti i zahtjev za odobravanje na obrascu iz Dodatka 8. ovoga Pravilnika i priložiti dokumentaciju sukladno članku 12. ovoga Pravilnika i
- u slučaju prirodne mineralne vode koja se crpi iz tla trećih zemalja, potvrdu na obrascu iz Dodatka 9. ovoga Pravilnika, izdanu od nadležnog tijela države s čijeg tla se voda crpi, kojom se potvrđuje da voda ispunjava zahtjeve propisane člankom 7. ovoga Pravilnika te da se redovito provjerava primjena odredbi članka 16. stavaka 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika.

(2) Od datuma izdavanja analitičkih izvješća iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka do datuma dostave Ministarstvu, ne smije proteći više od dvije godine.

(3) Neovisne pravne osobe ili posebne organizacijske cjeline unutar pravne osobe koje provode ispitivanja iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka moraju biti akreditirane prema normi ISO/IEC 17025. Uzorci se moraju uzeti isti dan.

(4) Fizikalna, kemijska i fizikalno-kemijska te mikrobiološka ispitivanja iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka moraju se provesti najmanje četiri puta godišnje, tako da budu zahvaćena sva hidrološka razdoblja unutar jedne hidrološke godine.

Obveza obavještanja o pokretanju ili prestanku postupka punjenja prirodne mineralne vode u ambalažu

Članak 21.

(1) Pravna ili fizička osoba obvezna je pokrenuti postupak punjenja prirodne mineralne vode u ambalažu u roku od pet godina od dana izvršnosti rješenja o priznavanju iz članka 19. stavka 4. ovoga Pravilnika.

(2) Pravna ili fizička osoba o pokretanju postupka punjenja iz stavka 1. ovoga članka obvezna je obavijestiti Ministarstvo, u pisanom obliku, najkasnije u roku od 30 dana od dana početka punjenja.

(3) U slučaju da pravna i fizička osoba ne postupi sukladno stavku 1. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne mineralne vode i
- briše prirodnu mineralnu vodu s Popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika.

(4) Pravna ili fizička osoba obvezna je, u slučaju trajnog prestanka punjenja prirodne mineralne vode u ambalažu, za koju je izdano rješenje o priznavanju, u pisanom obliku obavijestiti Ministarstvo najkasnije 30 dana od dana prestanka punjenja.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne mineralne vode i
- briše prirodnu mineralnu vodu s popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika

(6) Nakon ukidanja rješenja o priznavanju sukladno stavku 5. podstavku 1. ovoga članka, prirodna mineralna voda koja je stavljena na tržište do datuma izvršnosti toga rješenja, može se nalaziti na tržištu do iskorištenja zaliha, odnosno isteka roka trajanja.

Obveza dostavljanja potvrde

Članak 22.

(1) Pravna ili fizička osoba kojoj je izdano rješenje o priznavanju prirodne mineralne vode za vodu koja se crpi iz tla trećih zemalja obvezna je dva mjeseca prije isteka pet godina od dana izdavanja potvrde iz članka 20. stavka 1. podstavka 4. ovoga Pravilnika dostaviti Ministarstvu novu potvrdu.

(2) U slučaju da pravna ili fizička osoba ne dostavi potvrdu sukladno stavku 1. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti, donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne mineralne vode i
- briše prirodnu mineralnu vodu s popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika.

Označavanje prirodne mineralne vode

Članak 23.

(1) Naziv pod kojim se prirodna mineralna voda stavlja na tržište je »prirodna mineralna voda« ili u slučaju gazirane prirodne mineralne vode, sukladno definicijama iz članka 9. ovoga Pravilnika, »prirodno gazirana prirodna mineralna voda«, »prirodna mineralna voda s povećanom količinom ugljikovog dioksida iz izvora« ili »gazirana prirodna mineralna voda«.

(2) Nazivu prirodne mineralne vode koja je bila podvrgnuta nekom od postupaka obrade iz članka 10. stavka 1. podstavka 5. ovoga Pravilnika dodaje se navod: »potpuno uklonjen ugljikov dioksid« ili »djelomično uklonjen ugljikov dioksid«.

(3) Etiketa na prirodnoj mineralnoj vodi mora sadržavati i sljedeće informacije:

- trgovački naziv prirodne mineralne vode
- analitički sastav karakterističnih aniona i kationa
- naziv mjesta korištenja izvora i naziv izvora i
- primjena tehnološkog postupka iz članka 10. stavka 1. podstavaka 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika.

Članak 24.

Zabranjeno je pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju odnosno informiranju potrošača, korištenje trgovačkih naziva, žigova, naziva marki proizvoda, slikovnih prikaza ili drugih oznaka koje bi:

- u slučaju prirodne mineralne vode upućivale na svojstvo koje voda ne posjeduje, posebice glede podrijetla, rezultata analiza ili bilo kojih sličnih podataka u vezi s garancijom autentičnosti i
- u slučaju vode u ambalaži, koja ne udovoljava zahtjevima za prirodnu mineralnu vodu propisanim ovim Pravilnikom, mogle stvoriti zabunu u vezi s prirodnom mineralnom vodom, a posebice oznake »mineralna voda«, »mineral«, »kiselica« ili bilo koje izvedenice tih riječi.

Članak 25.

(1) Navodi iz Dodatka 4. ovoga Pravilnika mogu se koristiti pri označavanju prirodne mineralne vode ako ista udovoljava kriterijima propisanim tim Dodatkom i pod uvjetom da su svojstva utvrđena na temelju fizikalno-kemijskih ispitivanja i gdje je potrebno, farmakoloških, fizioloških i kliničkih ispitivanja provedenih u skladu s priznatim znanstvenim metodama sukladno članku 7. stavku 3. točki a) podtočki 4. ovoga Pravilnika.

(2) Prirodna mineralna voda može biti označena navodom »pogodno za pripremu hrane za dojenčad« ukoliko udovoljava kriterijima propisanim u Dodatku 5. ovoga Pravilnika.

(3) Dopušteno je korištenje navoda poput »potiče probavu«, »može olakšati hepatobilijarne funkcije« ili sličnih navoda za prirodnu mineralnu vodu, pod uvjetom da nisu u suprotnosti s odredbama članka 35. stavka 8. ovoga Pravilnika i pod uvjetom da su svojstva utvrđena na temelju fizikalno-kemijskih ispitivanja i gdje je potrebno, farmakoloških, fizioloških i kliničkih ispitivanja sukladno članku 7. stavku 3. točki a) podtočki 4. ovoga Pravilnika provedenih u skladu s priznatim znanstvenim metodama.

Članak 26.

(1) Prirodna mineralna voda s koncentracijom fluorida većom od 1,5 mg/l mora biti označena navodom »sadrži više od 1,5 mg/l fluorida: nije pogodna za uobičajenu prehranu dojenčadi i djece ispod 7 godina starosti« u neposrednoj blizini trgovačkog naziva i uočljivim slovima.

(2) Na temelju uvjeta iz stavka 1. ovoga članka na ambalaži mora biti navedena i stvarna količina fluorida u odnosu na fizikalno-kemijski sastav karakterističnih aniona i kationa prirodne mineralne vode, a mora se nalaziti u navodu analitičkog sastava karakterističnih aniona i kationa prirodne mineralne vode iz članka 23. stavka 3. podstavka 2. ovoga Pravilnika.

2. PRIRODNA IZVORSKA VODA

Definicija prirodne izvorske vode

Članak 27.

(1) Prirodna izvorska voda je voda namijenjena konzumaciji u svom prirodnom stanju, potječe iz vodonosnika zaštićenog od svakog onečišćenja, a zahvaća se i puni iz izvora.

(2) Prirodna izvorska voda mora udovoljavati:

- mikrobiološkim zahtjevima propisanim člancima 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika
- kemijskim i indikatorskim parametrima te parametrima radioaktivnih tvari sukladno posebnom propisu koji propisuje parametre sukladnosti, metode analize, monitoring i planove sigurnosti vode za ljudsku potrošnju te način vođenja registra pravnih osoba koje obavljaju djelatnost javne vodoopskrbe (u daljnjem tekstu: posebni propis o parametrima sukladnosti)

- zahtjevu da nije bila podvrgnuta niti jednom postupku obrade osim onima navedenim u članku 10. ovoga Pravilnika
- uvjetima korištenja vode iz izvora propisanim člancima 16. i 17. ovoga Pravilnika i
- zahtjevima označavanja iz članaka 34. i 35. ovoga Pravilnika.

(3) Dopušteni tehnološki postupci obrade prirodne izvorske vode moraju udovoljavati uvjetima propisanim člancima 10., 11. i 12. ovoga Pravilnika.

Članak 28.

Subjekti u poslovanju s hranom koji obavljaju djelatnost punjenja prirodne izvorske vode u ambalažu koja se stavlja na tržište, obvezni su izraditi i provoditi plan uzorkovanja sukladno posebnom propisu o parametrima sukladnosti te uspostaviti, provoditi i održavati sustave i postupke temeljene na načelima HACCP sustava iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane (SL L 139, 30. 4. 2004.).

Službena kontrola prirodne izvorske vode

Članak 29.

(1) Službena kontrola provodi se periodično kako bi se utvrdilo udovoljava li prirodna izvorska voda odredbama članka 27. stavka 2. podstavaka 1., 2. i 4. ovoga Pravilnika.

(2) Fizikalna, kemijska i fizikalno-kemijska ispitivanja kemijskih i indikatorskih parametara definiranih posebnim propisom o parametrima sukladnosti te mikrobiološka ispitivanja sukladno člancima 13., 14. i 15. ovoga Pravilnika provode službeni laboratoriji.

(3) U slučaju da postoji opravdana sumnja ili se dokaže da prirodna izvorska voda koja je stavljena na tržište država članica Europske unije i država Europskog gospodarskog prostora predstavlja opasnost za zdravlje potrošača, odnosno da nije u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, nadležno tijelo koje provodi službenu kontrolu će privremeno ograničiti ili zabraniti stavljanje iste na tržište Republike Hrvatske te odmah o tome i o razlozima svoje odluke obavijestiti Ministarstvo koje obavještava Europsku komisiju i ostale države članice Europske unije.

Postupak priznavanja prirodne izvorske vode

Članak 30.

(1) Pravna ili fizička osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj pokreće postupak priznavanja prirodne izvorske vode koja se crpi iz tla Republike Hrvatske ili treće zemlje podnošenjem zahtjeva za priznavanje Ministarstvu.

(2) Zahtjev za priznavanje iz stavka 1. ovoga članka podnosi se na obrascu iz Dodatka 6. ovoga Pravilnika.

(3) Postupak priznavanja iz stavka 1. ovoga članka provodi Povjerenstvo i predlaže ministru donošenje rješenja o priznavanju prirodne izvorske vode.

(4) Na temelju provedenog postupka priznavanja i prijedloga Povjerenstva, ministar donosi rješenje o priznavanju prirodne izvorske vode, a voda se upisuje u popis iz članka 36. ovoga Pravilnika.

(5) Na prirodnu izvorsku vodu koja se crpi iz tla Republike Hrvatske ili treće zemlje primjenjuju se odredbe priznavanja prirodne izvorske vode propisane stavicima od 1. do 4. ovoga članka i člankom 31. ovoga Pravilnika.

Članak 31.

(1) Uz zahtjev za priznavanje prirodne izvorske vode prilaže se sljedeća dokumentacija:

- izvještaj o hidrogeološkim ispitivanjima prirodne izvorske vode na izvoru iz točke a) Dodatka 1. ovoga Pravilnika
- analitička izvješća o provedenim ispitivanjima prirodne izvorske vode na izvoru iz točke c) Dodatka 1. ovoga Pravilnika i o ispitivanjima kemijskih i indikatorskih parametara u prirodnoj izvorskoj vodi, kao i ispitivanjima radioloških tvari sukladno posebnom propisu o parametrima sukladnosti

– izjava na obrascu iz Dodataka 7. ovoga Pravilnika, o planiranoj provedbi jednog ili više postupaka obrade iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika, a u slučaju primjene postupaka iz članka 10. stavka 1. podstavaka 2. i 3. ovoga Pravilnika potrebno je podnijeti i zahtjev za odobravanje na obrascu iz Dodatka 8. ovoga Pravilnika i priložiti dokumentaciju sukladno članku 12. ovoga Pravilnika i

– u slučaju prirodne izvorske vode koja se crpi iz tla trećih zemalja, potvrdu na obrascu iz Dodatka 10. ovoga Pravilnika, izdanu od nadležnog tijela države u kojoj se voda crpi, a kojom se potvrđuje da voda ispunjava zahtjeve propisane člankom 27., osobito stavkom 2. podstavcima 1. i 2. ovoga Pravilnika i točkom a) Dodatka I. ovoga Pravilnika te da se redovito provjerava primjena članka 16. stavaka 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika.

(2) Od datuma izdavanja analitičkih izvješća iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka do datuma dostave Ministarstvu, ne smije proteći više od dvije godine.

(3) Neovisne pravne osobe ili posebne organizacijske cjeline unutar pravne osobe koje provode ispitivanja iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka, uključivši i uzimanje uzoraka moraju biti akreditirane prema normi ISO/IEC 17025. Uzorci se moraju uzeti isti dan.

(4) Ispitivanja iz stavka 1. podstavka 2. ovoga članka moraju se provesti najmanje četiri puta godišnje, tako da budu zahvaćena sva hidrološka razdoblja unutar jedne hidrološke godine.

Obveza obavještanja o pokretanju ili prestanku postupka punjenja prirodne izvorske vode u ambalažu

Članak 32.

(1) Pravna ili fizička osoba obvezna je pokrenuti postupak punjenja prirodne izvorske vode u ambalažu u roku od pet godina od dana izvršnosti rješenja o priznavanju iz članka 30. stavka 4. ovoga Pravilnika.

(2) Pravna ili fizička osoba o pokretanju postupka punjenja iz stavka 1. ovoga članka obvezna je obavijestiti Ministarstvo, u pisanom obliku, najkasnije u roku od 30 dana od dana početka punjenja.

(3) U slučaju da pravna i fizička osoba ne postupi sukladno stavku 1. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne izvorske vode i
- briše prirodnu izvorsku vodu s popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika.

(4) Pravna ili fizička osoba obvezna je, u slučaju trajnog prestanka punjenja prirodne izvorske vode u ambalažu, za koju je izdano rješenje o priznavanju, u pisanom obliku obavijestiti Ministarstvo najkasnije 30 dana od dana prestanka punjenja.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne izvorske vode i
- briše prirodnu izvorsku vodu s popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika.

(6) Nakon ukidanja rješenja o priznavanju sukladno stavku 5. podstavku 1. ovoga članka, prirodna izvorska voda koja je stavljena na tržište do datuma izvršnosti toga rješenja, može se nalaziti na tržištu do iskorištenja zaliha, odnosno isteka roka trajanja.

Obveza dostavljanja potvrde

Članak 33.

(1) Pravna ili fizička osoba kojoj je izdano rješenje o priznavanju prirodne izvorske vode za vodu koja se crpi iz tla trećih zemalja obvezna je dva mjeseca prije isteka pet godina od dana izdavanja potvrde iz članka 31. stavka 1. podstavka 4. ovoga Pravilnika dostaviti Ministarstvu novu potvrdu.

(2) U slučaju da pravna ili fizička osoba ne dostavi potvrdu sukladno stavku 1. ovoga članka Ministarstvo:

- po službenoj dužnosti donosi rješenje o ukidanju rješenja o priznavanju prirodne izvorske vode i
- briše prirodnu izvorsku vodu s popisa iz članka 36. ovoga Pravilnika.

Označavanje prirodne izvorske vode

Članak 34.

(1) Naziv pod kojim se prirodna izvorska voda stavlja na tržište je »prirodna izvorska voda« ili u slučaju dodavanja ugljikovog dioksida »prirodna izvorska voda s ugljikovim dioksidom« ili »gazirana prirodna izvorska voda«.

(2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka naziv pod kojim se prirodna izvorska voda može stavljati na tržište Republike Hrvatske može biti »izvorska voda«.

(3) Etiketa na prirodnoj izvorskoj vodi mora sadržavati i sljedeće informacije:

- trgovački naziv prirodne izvorske vode
- naziv mjesta korištenja izvora i naziv izvora i
- primjena tehnološkog postupka iz članka 10. stavka 1. podstavaka 2., 3. i 4. ovoga Pravilnika.

Zajedničke odredbe označavanja prirodne mineralne i prirodne izvorske vode

Članak 35.

(1) Zabranjeno je stavljati na tržište prirodnu mineralnu i prirodnu izvorsku vodu iz jednog izvora pod više od jednog trgovačkog naziva.

(2) Trgovački naziv prirodne mineralne i prirodne izvorske vode može sadržavati naziv lokaliteta, sela ili mjesta pod uvjetom da se taj naziv odnosi na prirodnu mineralnu i prirodnu izvorsku vodu koja se crpi iz izvora u navedenom mjestu i pod uvjetom da ne stvara zabunu s obzirom na mjesto korištenja vode iz izvora.

(3) Ako se prirodne mineralne i prirodne izvorske vode stavljaju na tržište pod trgovačkim nazivom koji se razlikuje od naziva izvora, lokaliteta ili mjesta u kojem se izvor nalazi, tada naziv lokaliteta, mjesta ili naziv izvora mora biti naveden slovima koja su najmanje jedan i pol puta viša i šira od najvećih slova korištenih za taj trgovački naziv.

(4) Stavak 2. ovoga članka primjenjuje se i na trgovački naziv upotrijebljen u svrhu reklamiranja.

(5) Prirodna mineralna i prirodna izvorska voda koja je bila podvrgnuta obradi zrakom obogaćenim ozonom mora biti označena navodom »voda podvrgnuta odobrenom postupku oksidacije zrakom obogaćenim ozonom« u neposrednoj blizini analitičkog sastava karakterističnih aniona i kationa.

(6) Prirodna mineralna i prirodna izvorska voda koja je bila podvrgnuta postupku uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom, mora biti označena sukladno odredbama Uredbe Komisije (EU) br. 115/2010.

(7) Kod naziva proizvoda, naziv kemijskog spoja »ugljikov dioksid« može biti zamijenjen kemijskom formulom »CO₂«.

(8) Zabranjeno je označavati prirodnu mineralnu i prirodnu izvorsku vodu na način koji vodi pripisuje svojstva vezana uz prevenciju ili liječenje bolesti.

(9) U slučaju vode koja ne udovoljava zahtjevima za prirodnu mineralnu i prirodnu izvorsku vodu propisanim ovim Pravilnikom, zabranjeno je pri označavanju, reklamiranju i prezentiranju korištenje trgovačkih naziva, žigova, naziva marki proizvoda, slikovnih prikaza ili drugih navoda koji bi mogli dovesti do zamjene s prirodnom mineralnom i prirodnom izvorskom vodom, a posebno navoda poput »izvorska voda«, »izvor«, »vrela« ili bilo kojih izvedenica tih riječi.

Popis prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda priznatih u Republici Hrvatskoj

Članak 36.

(1) Ministarstvo objavljuje Popis prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda priznatih u Republici Hrvatskoj u »Narodnim novinama«.

(2) Popis iz stavka 1. ovoga članka sadrži: trgovački naziv priznate prirodne mineralne vode i prirodne izvorske vode, naziv izvora, naziv mjesta korištenja izvora te zemlju podrijetla.

(3) Ministarstvo dostavlja Europskoj komisiji popis prirodnih mineralnih voda priznatih u Republici Hrvatskoj.

3. STOLNA VODA

Definicija stolne vode

Članak 37.

(1) Stolna voda je voda koja se proizvodi od vode za ljudsku potrošnju i/ili prirodne mineralne i/ili prirodne izvorske vode.

(2) Prilikom stavljanja na tržište stolna voda mora udovoljavati mikrobiološkim parametrima zdravstvene ispravnosti sukladno točki c) Dodatka 1. ovoga Pravilnika te kemijskim i indikatorskim parametrima te parametrima radioaktivnih tvari sukladno posebnom propisu o parametrima sukladnosti.

Uvjeti proizvodnje i stavljanja na tržište stolne vode

Članak 38.

Oprema za proizvodnju stolne vode mora udovoljavati sljedećem:

– cijevi i spremnici moraju biti izrađeni od materijala prikladnog za vodu sukladno posebnim propisima na način da onemogućavaju bilo kakvu kemijsku, fizikalno-kemijsku ili mikrobiološku promjenu stolne vode i

– uvjeti korištenja vode, postrojenja za pranje i punjenje u ambalažu moraju udovoljavati higijenskim uvjetima, kao i ambalaža koja mora biti obrađena ili izrađena na način da se izbjegnu negativni učinci na mikrobiološka i kemijska svojstva stolne vode.

Označavanje stolne vode

Članak 39.

(1) Naziv pod kojim se stolna voda stavlja na tržište je »stolna voda« ili u slučaju dodavanja ugljikovog dioksida »stolna voda s ugljikovim dioksidom«, »gazirana stolna voda« ili »soda voda«.

(2) Zabranjeno je na ambalaži, pri označavanju ili bilo kojoj vrsti reklamiranja i prezentiranja, korištenje riječi, naziva proizvoda, žigova, naziva marki proizvoda, slikovnih prikaza ili drugih oznaka, koji upućuju na prirodnu mineralnu ili prirodnu izvorsku vodu, primjerice riječi »kiselica«, »mineralna voda«, »mineral«, »izvorska voda«, »izvor«, »vrelo«, »prirodna« ili bilo koje izvedenice tih riječi.

(3) Kod naziva proizvoda naziv kemijskog spoja »ugljikov dioksid« može biti zamijenjen kemijskom formulom »CO₂«.

Članak 40.

Subjekti u poslovanju s hranom koji obavljaju djelatnost punjenja stolne vode u ambalažu koja se stavlja na tržište, obvezni su izraditi i provoditi plan uzorkovanja sukladno posebnom propisu o parametrima sukladnosti te uspostaviti, provoditi i održavati sustave i postupke temeljene na načelima HACCP sustava iz članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 852/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o higijeni hrane (SL L 139, 30. 4. 2004.).

Službena kontrola

Članak 41.

(1) Službena kontrola provodi se periodično kako bi se utvrdilo udovoljava li stolna voda zahtjevima koji se odnose na stolnu vodu propisanim odredbama ovoga Pravilnika i posebnog propisa o parametrima sukladnosti.

(2) Službena kontrola stolne vode u ambalaži provodi se sukladno posebnom propisu o parametrima sukladnosti.

(3) Planovi službenih kontrola zdravstvene ispravnosti stolne vode koja se stavlja na tržište u bocama ili drugoj ambalaži temelje se na procjeni rizika.

(4) U slučaju da postoji opravdana sumnja ili se dokaže da stolna voda stavljena na tržište države članice Europske unije ili Europskog gospodarskog prostora predstavlja opasnost za zdravlje potrošača, odnosno da nije u skladu s odredbama ovoga Pravilnika, nadležno tijelo koje provodi službenu kontrolu će privremeno ograničiti ili zabraniti stavljanje iste na tržište

Republike Hrvatske te odmah o tome i o razlozima svoje odluke obavijestiti Ministarstvo koje obavještava Europsku komisiju i ostale države članice Europske unije.

III. UTVRĐIVANJE SUKLADNOSTI

Članak 42.

Za utvrđivanje sukladnosti prirodne mineralne, prirodne izvorske i stolne vode sa zahtjevima propisanim ovim Pravilnikom u svrhu službene kontrole koriste se međunarodno priznate i validirane metode.

Članak 43.

Dodaci 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. tiskani su uz ovaj Pravilnik i njegov su sastavni dio.

IV. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 44.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o prirodnim mineralnim, prirodnim izvorskim i stolnim vodama (»Narodne novine«, broj 48/15).

Članak 45.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-01/17-01/37

Urbroj: 525-09/0492-19-23

Zagreb, 12. kolovoza 2019.

Ministrica poljoprivrede

mr. sc. Marija Vučković, v. r.

DODATAK 1.

ZAHTJEVI I KRITERIJI ZA PRIMJENU DEFINICIJA

a) Zahtjevi za hidrogeološka ispitivanja:

Potrebno je utvrditi sljedeće pojedinosti:

1. točan položaj zahvata izvora s naznakom nadmorske visine na karti razmjera ne većeg od 1:1000
2. detaljan geološki izvještaj o podrijetlu i prirodi terena (izvorišnog područja)
3. stratigrafiju hidrogeološkog sloja (hidrogeološke značajke izvorišnog područja)
4. opis izvođenja zahvata i
5. razgraničenje područja ili pojedinosti o drugim mjerama zaštite izvora od onečišćenja.

b) Zahtjevi za fizikalna, kemijska i fizikalno-kemijska ispitivanja:

Ova ispitivanja će utvrditi sljedeće:

1. protok vode na izvoru
2. temperaturu vode na izvoru i temperaturu okoline
3. vezu između prirode terena te prirode i vrste mineralnih tvari u vodi
4. suhe ostatke pri 180 °C i 260 °C
5. električnu vodljivost ili otpor, uz naznaku temperature mjerenja
6. pH vrijednost
7. anione i katione
8. nedisocirane tvari

9. elemente u tragovima

10. radioaktivna svojstva na izvoru

11. prema potrebi odnos razine izotopa sastavnih komponenti vode: kisik (16O – 18O) i vodik (proton, deuterij, tricij) i

12. toksične tvari prisutne u vodi (Dodatak 2.), uzimajući u obzir maksimalno dopuštene koncentracije za svaki od njih.

c) Kriteriji za mikrobiološka ispitivanja na izvoru:

Ova ispitivanja moraju uključivati:

1. prikaz odsutnosti parazita i patogenih mikroorganizama

2. kvantitativno određivanje broja kolonija sposobnih za razmnožavanje koji ukazuju na fekalno onečišćenje

– odsutnost bakterije *Escherichia coli* i drugih koliformnih bakterija u 250 ml pri 37 °C i 44,5 °C

– odsutnost fekalnih streptokoka, odnosno enterokoka u 250 ml

– odsutnost sporogenih sulfitoreducirajućih anaerobnih bakterija u 50 ml i

– odsutnost bakterije *Pseudomonas aeruginosa* u 250 ml.

3. određivanje broja mikroorganizama u 1 ml vode:

– pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate i

– pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate.

d) Zahtjevi kliničkih i farmakoloških ispitivanja:

1. Ispitivanja, koja moraju biti provedena u skladu sa znanstveno priznatim metodama, trebala bi biti prikladna za posebna svojstva prirodne mineralne vode i njezine učinke na ljudski organizam kao što su diureza, želučana i crijevna funkcija te nadoknada za nedostatak mineralnih tvari.

2. Utvrđivanje dosljednosti i podudaranja značajnog broja kliničkih zapažanja može, gdje je primjenjivo, zamijeniti ispitivanja navedena pod točkom 1.

3. Klinička ispitivanja mogu, u odgovarajućim slučajevima, zamijeniti ispitivanja iz točke 1. pod uvjetom da dosljednost i podudaranje značajnog broja kliničkih zapažanja omogućuju dobivanje istih rezultata.

DODATAK 2.

Tablica 1. Tvari koje mogu biti prirodno prisutne u prirodnoj mineralnoj vodi i njihove maksimalno dopuštene koncentracije prilikom punjenja u ambalaži

Pokazatelj	Jedinica mjerenja	Maksimalno dopuštena koncentracija
Antimon	mg/l Sb	0,0050
Arsen	mg/l As	0,010 (ukupno)
Bakar	mg/l Cu	1,0
Barij	mg/l Ba	1,0
Bor	mg/l B	**
Cijanidi	mg/l CN –	0,070
Fluoridi	mg/l F –	5,0
Kadmij	mg/l Cd	0,003
Krom	mg/l Cr	0,050
Mangan	mg/l Mn	0,50
Nikal	mg/l Ni	0,020
Nitrati	mg/l NO ₃ –	50
Nitriti	mg/l NO ₂ –	0,1
Olovo	mg/l Pb	0,010

Selen	mg/l Se	0,010
Živa	mg/l Hg	0,0010

** Maksimalno dopuštena koncentracija za bor propisat će se nakon propisivanja na razini Europske unije.

Tablica 2. Istinitost/točnost, preciznost i granica detekcije analitičkih metoda (*) pokazatelja iz tablice 1. ovoga dodatka

Pokazatelj	Istinitost/ točnost vrijednosti pokazatelja u % (Napomena 1)	Preciznost vrijednosti pokazatelja u % (Napomena 2)	Granica detekcije u % od mjerne vrijednosti pokazatelja (Napomena 3)	Napomena
Antimon	25	25	25	
Arsen	10	10	10	
Bakar	10	10	10	
Barij	25	25	25	
Bor				Vidi Tablicu 1.
Cijanidi	10	10	10	4
Fluoridi	10	10	10	
Kadmij	10	10	10	
Krom	10	10	10	
Mangan	10	10	10	
Nikal	10	10	10	
Nitrati	10	10	10	
Nitriti	10	10	10	
Olovo	10	10	10	
Selen	10	10	10	
Živa	20	10	20	

(*) Analitičke metode korištene za mjerenja koncentracije pokazatelja navedenih u Tablici 1. ovoga Dodatka moraju omogućiti mjerenje najmanjih koncentracija navedenih parametara s odgovarajućom istinitošću/točnošću, preciznošću i granicom detekcije. Bez obzira na osjetljivost korištene metode ispitivanja, rezultat se prikazuje sa najmanje onoliko decimalnih mjesta sa koliko je izražena maksimalno dopuštena vrijednost koncentracije propisane u Tablici 1. ovoga Dodatka.

Uvjet 1. Kontrolirati u skladu sa specifikacijom proizvoda

Napomena 1 – Istinitost/točnost je sistematska pogreška i predstavlja razliku između srednje vrijednosti većeg broja ponovljenih mjerenja i prave vrijednosti.

Napomena 2 – Preciznost je slučajna pogreška i uglavnom se izražava kao standardna devijacija (unutar serije mjerenja i između njih) rasipanja rezultata oko srednje vrijednosti. Prihvatljiva preciznost je dvostruka vrijednost standardne devijacije.

Napomena 3 – Granica detekcije je:

- trostruka vrijednost standardne devijacije prirodnog uzorka koji sadrži nisku koncentraciju tog pokazatelja; ili
- peterostruka vrijednost standardne devijacije slijepa probe.

Napomena 4 – Metodom se mora odrediti ukupni cijanid u svim oblicima.

DODATAK 3.

MAKSIMALNO DOPUŠTENE KONCENTRACIJE OSTATAKA NAKON OBRADNE PRIRODNIH MINERALNIH I PRIRODNIH IZVORSKIH VODA ZRAKOM OBOGAĆENIM OZONOM

Ostatak nakon obrade	Maksimalno dopuštena koncentracija (µg/l)
----------------------	---

Otopljeni ozon	50
Bromati	3
Bromoformi	1

DODATAK 4.

NAVODI I UVJETI ZA NJIHOVO KORIŠTENJE ZA PRIRODNE MINERALNE VODE

Navod	Uvjet
Mala količina minerala	Količina minerala, određena kao suhi ostatak, manja od 500 mg/l
Vrlo mala količina minerala	Količina minerala, određena kao suhi ostatak, manja od 50 mg/l
Bogata mineralima	Količina minerala, određena kao suhi ostatak, veća od 1500 mg/l
Sadrži bikarbonate	Količina bikarbonata veća od 600 mg/l
Sadrži sulfate	Količina sulfata veća od 200 mg/l
Sadrži kloride	Količina klorida veća od 200 mg/l
Sadrži kalcij	Količina kalcija veća od 150 mg/l
Sadrži magnezij	Količina magnezija veća od 50 mg/l
Sadrži fluoride	Količina fluorida veća od 1 mg/l
Sadrži željezo	Količina dvovalentnog željeza veća od 1 mg/l
Kiselica	Količina slobodnog CO ₂ veća od 250 mg/l
Sadrži natrij	Količina natrija veća od 200 mg/l
Pogodna za dijetu s malom količinom natrija	Količina natrija manja od 20 mg/l

DODATAK 5.

UVJETI ZA KORIŠTENJE NAVODA »POGODNO ZA PRIPREMU HRANE ZA DOJENČAD« NA PRIRODNOJ MINERALNOJ VODI

Parametri	Maksimalne vrijednosti (mg/l)
Suhi ostatak (na 180 °C)	500
Natrij	180
Kloridi	50
Fluoridi	0,7
Nitrati	10
Nitriti	0,05
Sulfati	140

DODATAK 6.

ZAHTJEV ZA POKRETANJE POSTUPKA PRIZNAVANJA

1. KATEGORIJA VODE (zaokružiti odgovarajuće):

- a) PRIRODNA MINERALNA VODA
- b) PRIRODNA IZVORSKA VODA

2. PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA*

PROIZVOĐAČ

(naziv pravne ili fizičke osobe, OIB)

ADRESA PROIZVOĐAČA

(ulica, kućni broj, poštanski broj, naziv mjesta, država)

(ime i prezime osobe za kontakt, telefon, e-pošta)

UVOZNIK

(naziv pravne ili fizičke osobe, OIB)

ADRESA UVOZNIKA

(ulica, kućni broj, poštanski broj, naziv mjesta, država)

(ime i prezime osobe za kontakt, telefon, e-pošta)

**Napomena:*

– za vodu koja se crpi iz tla Republike Hrvatske navodi se proizvođač

– za vodu koja se crpi iz tla trećih zemalja navodi se uvoznik i proizvođač

3. PODACI O VODI

TRGOVAČKI NAZIV VODE	
NAZIV IZVORA	
MJESTO KORIŠTENJA IZVORA	
ZEMLJA PODRIJETLA	

Mjesto i datum

Ime, prezime i potpis odgovorne fizičke osobe

DODATAK 7.

IZJAVA O PRIMJENI TEHNOLOŠKIH POSTUPAKA

1. KATEGORIJA VODE (zaokružiti odgovarajuće):

a) PRIRODNA MINERALNA VODA

b) PRIRODNA IZVORSKA VODA

2. PODACI O VODI

TRGOVAČKI NAZIV VODE	
NAZIV IZVORA	
MJESTO KORIŠTENJA IZVORA	
ZEMLJA PODRIJETLA	

3. TEHNOLOŠKI POSTUPCI (zaokružiti odgovarajuće ili navesti pod drugo):

- na vodi se ne primjenjuje niti jedan tehnološki postupak iz članka 10. stavka 1. ovoga Pravilnika
 - na vodi se primjenjuje postupak odvajanja nestabilnih elemenata, kao što su spojevi željeza i sumpora postupcima filtracije ili dekantiranja uz mogućnost prethodne oksigenacije, u mjeri u kojoj takva obrada ne mijenja sastav vode u pogledu sadržaja aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva
 - na vodi se primjenjuje postupak odvajanja spojeva željeza, mangana, sumpora i arsena iz obradom zrakom obogaćenim ozonom, u mjeri u kojoj takva obrada ne mijenja sastav vode u pogledu sadržaja aniona i kationa koji joj daju karakteristična svojstva
 - na vodi se primjenjuje postupak uklanjanja fluorida aktivnim aluminijskim oksidom
 - na vodi se primjenjuje postupak potpunog ili djelomičnog uklanjanju slobodnog CO₂ isključivo primjenom fizikalnih metoda.
 - Drugo:
-
-

Mjesto i datum

Ime, prezime i potpis odgovorne fizičke osobe

DODATAK 8.

ZAHTJEV ZA POKRETANJE POSTUPKA ODOBRAVANJA PRIMJENE DOPUŠTENIH TEHNOLOŠKIH POSTUPAKA

1. PRIMIJENJENI TEHNOLOŠKI POSTUPAK (zaokružiti odgovarajuće):

1.1. Odvajanje spojeva željeza, mangana, sumpora i arsena iz određenih prirodnih mineralnih i prirodnih izvorskih voda obradom zrakom obogaćenim ozonom

1.1.1. Priložena dokumentacija (zaokružiti odgovarajuće):

- obrazloženje o opravdanosti primjene takve obrade s obzirom na sastav vode u odnosu na spojeve željeza, mangana, sumpora i arsena
- analitičko izvješće fizikalno-kemijskog sastava prirodne mineralne vode prije i poslije obrade
- analitičko izvješće mikrobioloških parametara propisanih ovim Pravilnikom prije obrade
- analitičko izvješće koncentracije otopljenog ozona, bromata i/ili bromoforma u obrađenoj vodi i
- tehničko-tehnološki elaborat u dijelu koji se odnosi na primijenjeni tehnološki postupak ili drugi odgovarajući tehnološki dokument.

1.2. Uklanjanje fluorida aktivnim aluminijskim oksidom

1.2.1. Priložena dokumentacija (zaokružiti odgovarajuće):

- obrazloženje o opravdanosti primjene takve obrade s obzirom na sastav vode u odnosu na fluorida
- analitičko izvješće fizikalno-kemijskog sastava prirodne mineralne vode prije i poslije obrade
- analitičko izvješće mikrobioloških parametara propisanih ovim Pravilnikom prije obrade
- analitičko izvješće količine aluminijskih iona u obrađenoj vodi i
- tehničko-tehnološki elaborat u dijelu koji se odnosi na primijenjeni tehnološki postupak ili drugi odgovarajući tehnološki dokument.

2. PODACI O PODNOSITELJU ZAHTJEVA*

PROIZVOĐAČ

(naziv pravne ili fizičke osobe, OIB)

ADRESA PROIZVOĐAČA

(ulica, kućni broj, poštanski broj, naziv mjesta, država)

(ime i prezime osobe za kontakt, telefon, e-pošta)

UVOZNIK

(naziv pravne ili fizičke osobe, OIB)

ADRESA UVOZNIKA

(ulica, kućni broj, poštanski broj, naziv mjesta, država)

(ime i prezime osobe za kontakt, telefon, e-pošta)

*Napomena:

– za vodu koja se crpi iz tla Republike Hrvatske navodi se proizvođač

– za vodu koja se crpi iz tla trećih zemalja navodi se uvoznik i proizvođač

3. PODACI O VODI

KATEGORIJA VODE (zaokružiti odgovarajuće):	
a) PRIRODNA MINERALNA VODA	
b) PRIRODNA IZVORSKA VODA	
TRGOVAČKI NAZIV VODE	
NAZIV IZVORA	
MJESTO KORIŠTENJA IZVORA	
ZEMLJA PODRIJETLA	

Mjesto i datum

Ime, prezime i potpis odgovorne fizičke osobe

DODATAK 9.

POTVRDA ZA PRIRODNE MINERALNE VODE

1. Ovom potvrdom _____

(naziv i adresa nadležnog tijela u trećoj zemlji s čijeg se tla voda crpi)

potvrđuje da voda _____

(trgovački naziv vode, naziv izvora i mjesta korištenja izvora)

– udovoljava zahtjevima iz točki od a) do f) Priloga ove potvrde te

– da se redovito provjeravaju zahtjevi iz točke g) Priloga ove potvrde.

2. Ova potvrda važi 5 godina od dana izdavanja.

PRILOG POTVRDE:

a) Opće karakteristike:

– voda potječe iz *vodonosnika, a zahvaća se i puni iz **izvora

**Vodonosnik je podpovršinski sloj ili slojevi stijena ili drugih geoloških naslaga dovoljne poroznosti i propusnosti da omogućava znatan protok podzemne vode ili zahvaćanje znatnih količina podzemne vode.*

***Izvor je prirodno pojavljivanje podzemne vode na površini ili zahvat podzemne vode iz jednog ili više bušenih zdenaca.*

– prirodna svojstva vode karakteriziraju sadržaj i količina određenih mineralnih tvari, elemenata u tragovima ili drugih tvari te ovisno o slučaju određeni fiziološki učinci

– izvorna čistoća, pri čemu su oba svojstva sačuvana zbog podzemnog podrijetla prirodne mineralne vode koja je zaštićena od svih rizika onečišćenja i

– sastav, temperatura i druga bitna svojstva vode su stabilna unutar granica prirodne fluktuacije, a na njih ne utječu moguće oscilacije izdašnosti izvora, odnosno protoka vode.

b) Hidrogeološka ispitivanja:

Rezultati provedenih hidrogeoloških ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

1. točan položaj zahvata izvora s naznakom nadmorske visine na karti razmjera ne većeg od 1:1000

2. detaljan geološki izvještaj o podrijetlu i prirodi terena (izvorišnog područja)

3. stratigrafiju hidrogeološkog sloja (hidrogeološke značajke izvorišnog područja)

4. opis izvođenja zahvata

5. razgraničenje područja ili pojedinosti o drugim mjerama zaštite izvora od onečišćenja;

su pozitivno ocijenjeni.

c) Fizikalna, kemijska i fizikalno-kemijska ispitivanja:

Rezultati provedenih fizikalnih, kemijskih i fizikalno-kemijskih ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

1. protok vode na izvoru

2. temperaturu vode na izvoru i temperaturu okoline

3. vezu između prirode terena te prirode i vrste mineralnih tvari u vodi

4. suhe ostatke pri 180 °C i 260 °C

5. električnu vodljivost ili otpor, uz naznaku temperature mjerenja

6. pH vrijednost

7. anione i katione

8. nedisocirane tvari

9. elemente u tragovima

10. radioaktivna svojstva na izvoru

11. prema potrebi odnos razine izotopa sastavnih komponenti vode: kisik (16O – 18O) i vodik (proton, deuterij, tricij) i

12. toksične tvari prisutne u vodi uzimajući u obzir maksimalno dopuštene koncentracije za svaki od njih (Tablica 1.)

su pozitivno ocijenjeni.

Tablica 1. Tvari koje mogu biti prirodno prisutne u prirodnoj mineralnoj vodi i njihove maksimalno dopuštene koncentracije prilikom punjenja u ambalažu

Pokazatelj	Jedinica mjerenja	Maksimalno dopuštena koncentracija
Antimon	mg/l Sb	0,0050
Arsen	mg/l As	0,010 (ukupno)
Bakar	mg/l Cu	1,0
Barij	mg/l Ba	1,0
Bor	mg/l B	-
Cijanidi	mg/l CN -	0,070
Fluoridi	mg/l F -	5,0
Kadmij	mg/l Cd	0,003
Krom	mg/l Cr	0,050
Mangan	mg/l Mn	0,50
Nikal	mg/l Ni	0,020
Nitrati	mg/l NO ₃ -	50
Nitriti	mg/l NO ₂ -	0,1
Olovo	mg/l Pb	0,010
Selen	mg/l Se	0,010
Živa	mg/l Hg	0,0010

d) Mikrobiološka ispitivanja

Rezultati provedenih mikrobioloških ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

– odsutnost parazita i patogenih mikroorganizama

– kvantitativno određivanje broja kolonija sposobnih za razmnožavanje koji ukazuju na fekalno onečišćenje:

- o odsutnost bakterije *Escherichia coli* i drugih koliformnih bakterija u 250 ml pri 37 °C i 44,5 °C
- o odsutnost fekalnih streptokoka, odnosno enterokoka u 250 ml
- o odsutnost sporogenih sulfireducirajućih anaerobnih bakterija u 50 ml i
- o odsutnost bakterije *Pseudomonas aeruginosa* u 250 ml

– *ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u 1 ml vode na izvoru ne prelazi:

o 20 pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate i

o 5 pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate

*Vrijednosti se smatraju orijentacijskim brojevanim vrijednostima, a ne maksimalno dopuštenim koncentracijama.

– *ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u 1 ml vode nakon punjenja ne prelazi:

o 100 pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate i

o 20 pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate

*Ukupni broj mikroorganizama mora se određivati unutar 12 sati nakon punjenja vode u ambalažu, pod uvjetom da se voda održava na temperaturi od 4 °C ± 1 °C tijekom navedenog perioda od 12 sati.

su pozitivno ocijenjeni.

e) Senzorska ispitivanja

Rezultati provedenih senzorskih ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

– voda ne smije imati nikakve nedostatke vezane uz senzorska svojstva

su pozitivno ocijenjeni.

f) Klinička i farmakološka ispitivanja (samo gdje je primjenjivo)

Rezultati provedenih kliničkih i farmakoloških ispitivanja senzorskih ispitivanja koja udovoljavaju sljedećim zahtjevima:

– moraju biti provedena u skladu sa znanstveno priznatim metodama te bi trebala biti prikladna za posebna svojstva vode i njezine učinke na ljudski organizam kao što su diureza, želučana i crijevna funkcija te nadoknada za nedostatak mineralnih tvari.

– utvrđivanje dosljednosti i podudaranja značajnog broja kliničkih zapažanja može, gdje je primjenjivo, zamijeniti ispitivanja navedena iz točke f) podtočke 1. ovoga Priloga i

– klinička ispitivanja mogu, u odgovarajućim slučajevima, zamijeniti ispitivanja iz točke f) podtočke 1. ovoga Priloga, pod uvjetom da dosljednost i podudaranje značajnog broja kliničkih zapažanja omogućuju dobivanje istih rezultata su pozitivno ocijenjena.

g) uvjeti iskorištavanja vode s izvora

Oprema za korištenje prirodne mineralne vode iz izvora je takva da je izbjegnuta svaka mogućnost onečišćenja i osigurano je da voda sačuva svojstva koja ima na izvoru, osobito je osigurano da:

– je izvor zaštićen od rizika onečišćenja

– su zahvat izvora, izvedba izvora, cjevovodi i spremnici izrađeni od materijala prikladnog za vodu sukladno posebnim propisima na način da onemogućavaju bilo kakvu kemijsku, fizikalno-kemijsku ili mikrobiološku promjenu vode

– uvjeti korištenja vode, postrojenja za pranje i punjenje u ambalažu udovoljavaju higijenskim uvjetima, kao i ambalaža koja je obrađena ili izrađena na način da se izbjegnu negativni učinci na mikrobiološka i kemijska svojstva vode

– se voda ne transportira u ambalaži koja nije namijenjena za distribuciju krajnjem potrošaču

– se transport vode od izvora do punionice odvija isključivo cjevovodima koji su izrađeni na način da je onemogućeno bilo kakvo onečišćenje.

DODATAK 10.

POTVRDA ZA PRIRODNE IZVORSKE VODE

1. Ovom potvrdom _____

(naziv i adresa nadležnog tijela u trećoj zemlji s čijeg se tla voda crpi)

potvrđuje da voda _____

(trgovački naziv vode, naziv izvora i mjesta korištenja izvora)

– udovoljava zahtjevima iz točki od a) do e) Priloga ove potvrde te

– da se redovito provjeravaju zahtjevi iz točke f) Priloga ove potvrde.

2. Ova potvrda važi 5 godina od dana izdavanja.

Mjesto i datum

Ime, prezime i potpis odgovorne fizičke osobe te pečat nadležnog tijela

PRILOG POTVRDE:

a) Opće karakteristike:

– voda potječe iz *vodonosnika zaštićenog od svakog onečišćenja, a zahvaća se i puni iz **izvora

*Vodonosnik je podpovršinski sloj ili slojevi stijena ili drugih geoloških naslaga dovoljne poroznosti i propusnosti da omogućava znatan protok podzemne vode ili zahvaćanje znatnih količina podzemne vode.

**Izvor je prirodno pojavljivanje podzemne vode na površini ili zahvat podzemne vode iz jednog ili više bušenih zdenaca.

– voda je namijenjena konzumaciji u svojem prirodnom stanju

b) Hidrogeološka ispitivanja:

Rezultati provedenih hidrogeoloških ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

1. točan položaj zahvata izvora s naznakom nadmorske visine na karti razmjera ne većeg od 1:1000
 2. detaljan geološki izvještaj o podrijetlu i prirodi terena (izvorišnog područja)
 3. stratigrafiju hidrogeološkog sloja (hidrogeološke značajke izvorišnog područja)
 4. opis izvođenja zahvata
 5. razgraničenje područja ili pojedinosti o drugim mjerama zaštite izvora od onečišćenja
- su pozitivno ocijenjeni.

c) Kemijski i indikatorski parametri te parametri radioaktivnih tvari

Rezultati provedenih ispitivanja kemijskih, indikatorskih i parametara radioaktivnih tvari koji utvrđuju sljedeće:

Tablica 1. Kemijski parametri zdravstvene ispravnosti

Pokazatelj	Jedinice	M.D.K.	Napomena
Akrilamid	µg/l	0,10	1,11
Antimon	µg/l	5,0	
Arsen	µg/l	10	
Benzen	µg/l	1,0	
Benzo(a)piren	µg/l	0,010	
Bor	mg/l	1,0	
Bromati	µg/l	10	2
Kadmij	µg/l	5,0	
Krom	µg/l	50	
Bakar	mg/l	2,0	3
Cijanidi	µg/l	50	
1,2-dikloreten	µg/l	3,0	
Epiklorhidrin	µg/l	0,10	1,11
Fluoridi	mg/l	1,5	
Olovo	µg/l	10	3,4
Živa	µg/l	1,0	
Nikal	µg/l	20	3
Nitrati	mg/l	50	5
Nitriti	mg/l	0,50	5
Pesticidi	µg/l	0,10	6,7
Pesticidi ukupni	µg/l	0,50	6,8
PAH (policiklički aromatski ugljikovodici)	µg/l	0,10	Suma koncentracija navedenih spojeva – napomena 9
Selen	µg/l	10	
Suma tetrakloreten i trikloreten	µg/l	10	
THM – ukupni	µg/l	100	Suma koncentracija navedenih spojeva – napomena 10,11
Vinil klorid	µg/l	0,50	1,11
Kloriti*	µg/l	400	11
Klorati*	µg/l	400	11
Otopljeni ozon	µg/l	50	11

* ne određuju se u vodama u boci i drugoj ambalaži

Napomena 1. – M.D.K. vrijednost odnosi se na rezidualnu koncentraciju monomera u vodi, izračunato prema specifikacijama za maksimalno oslobađanje iz odgovarajućeg polimera u kontaktu s vodom. Ovi parametri određuju se samo kod vode za ljudsku potrošnju koja je distribuirana cijevima koje su načinjene od polimera.

Napomena 2. – vodoopskrbni sustav mora nastojati postići što nižu vrijednost bromata bez štete za učinkovitost dezinfekcije.

Napomena 3. – M.D.K. vrijednost se odnosi na uzorak vode uzorkovan prema odgovarajućoj metodi uzorkovanja na slavini, tako da predstavlja prosjek tjednog unosa.

Napomena 4. – Za vodu za ljudsku potrošnju (osim vode u boci ili drugoj ambalaži) na mjestu potrošnje.

Napomena 5. – M.D.K. vrijednost iznosi za $[\text{nitrat}]/50 + [\text{nitrit}]/3 \leq 1$, gdje uglate zagrade označavaju koncentraciju u mg/l za nitrat (NO₃⁻) i nitrit (NO₂⁻). Za nitrite granična vrijednost iznosi 0,10 mg/l u vodi na izlasku iz uređaja za preradu vode za ljudsku potrošnju.

Napomena 6. – Pojam »Pesticidi« znači: organske insekticide, organske herbicide, organske fungicide, organske nematocide, organske akaricide, organske algicide, organske rodenticide, organski pripravci koji sprečavaju nastajanje sluzi (slimicidi), srodne proizvode (između ostalog i regulatore rasta) te njihove relevantne metabolite, razgradne i reakcijske produkte. Ispituju se samo oni pesticidi za koje je vjerojatno da će biti prisutni u određenom vodoopskrbnom sustavu, a Stručno povjerenstvo iz članka 11. Zakona o vodi za ljudsku potrošnju utvrđuje listu pesticida zbog velikog broja pesticida različite toksičnosti u vodi za ljudsku potrošnju.

Napomena 7. Granična vrijednost pokazatelja vrijedi za svaki pojedini pesticid. Za aldrin, dieldrin, heptaklor i heptaklorepoxid granična vrijednost iznosi 0,030 µg/l.

Napomena 8. – »Pesticidi ukupno« znači zbroj svih pojedinih pesticida određenih kvantitativno u postupku praćenja.

Napomena 9. – Navedeni spojevi su: benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten, benzo(ghi)perilen, indeno(1,2,3-cd)piren.

Napomena 10. – Vodoopskrbni sustav mora nastojati postići nižu vrijednost trihalometana (THM) bez štete po učinkovitost dezinfekcije. Specificirani spojevi su: kloroform, bromoform, dibromklormetan, bromdiklormetan.

Napomena 11. – ne određuje se kod ispitivanja vode s vodocrpilišta.

Tablica 2. Indikatorski parametri

Pokazatelj	Jedinice	M.D.K.	Napomena
Aluminij	µg/l	200	
Amonij	mg/l	0,50	
Barij*	µg/l	700	
Berilij*	µg/l		8
Boja	mg/PtCo skale	20	
Cink*	µg/l	3000	
Detergenti anionski	µg/l	200,0	
neionski*	µg/l	200,0	
Fenoli (ukupni)*	µg/l		6
Fosfati*	µgP/l	300	
Kalcij*	mg/l		8
Kalij*	mg/l	12	
Kloridi	mg/l	250,0	1
Kobalt*	µg/l		8
Koncentracija vodikovih iona	pH jedinica	6,5-9,5	1,2
Magnezij*	mg/l		8
Mangan	µg/l	50,0	
Ugljikovodici*	µg/l	50,0	9
Miris		bez	
Mutnoća	NTU	4	5
Natrij	mg/l	200,0	

Okus		bez	
Silikati*	mg/l	50	
Slobodni rezidualni klor*	mg/l	0,5	10
Srebro*	µg/l	10	7
Sulfati	mg/l	250,0	1
Temperatura*	°C	25	
TOC	mg/l	Bez značajnih promjena	4
Ukupna tvrdoća*	CaCO ₃ mg/l		8
Ukupne suspenzije *	mg/l	10	
Utrošak KMnO ₄	O ₂ mg/l	5,0	3
Vanadij*	V µg/l	5,0	
Vodikov sulfid*	mg/l	0,05	
Vodljivost	µS/cm /20 °C	2500	1
Željezo	µg/l	200,0	
Broj kolonija 22 °C	Broj / 1 ml	100	11
Broj kolonija 36 °C	Broj / 1 ml	100	11
Ukupni koliformi*	broj/100 ml	0	
Pseudomonas aeruginosa	broj/100 ml	0	12

*ne određuje se u vodama u boci ili drugoj ambalaži

Napomena 1. – Voda ne smije biti agresivna.

Napomena 2. – Za vode koje se pune u boce ili drugu ambalažu, minimalna vrijednost se može smanjiti do 4,5 pH. Za vodu koja se puni u boce ili drugu ambalažu, a koja je prirodno ili umjetno bogata ili obogaćena ugljičnim dioksidom, minimalna vrijednost može biti niža.

Napomena 3. – Ovaj parametar nije potrebno mjeriti ako je parametar TOC analiziran, s iznimkom ako to nalažu stručni razlozi.

Napomena 4. – Ovaj parametar nije potrebno mjeriti kod opskrbe vodom koja je manja od 10 000 m³/dan.

Napomena 5. – U slučaju obrade površinskih voda potrebno je postići vrijednost koja ne prelazi 1,0 NTU (jedinice nefelometrijske mutnoće) u vodi neposredno nakon postrojenja za obradu.

Napomena 6. – U slučaju utvrđene pojave fenola radit će se utvrđivanje količine i vrste. Za tumačenje dobivenih rezultata koriste se preporuke Svjetske zdravstvene organizacije.

Napomena 7. – M.D.K. vrijednost za srebro je 100 µg/l, ukoliko se koristi kao dezinfekcijsko sredstvo.

Napomena 8. – Za tumačenje dobivenih rezultata koriste se preporuke Svjetske zdravstvene organizacije.

Napomena 9. – Parametar ugljikovodici podrazumijeva zasićene ugljikovodike (razgranati i ravnolančani alkani i niže supstituirani benzeni (C1 i C2 supstituenti: toluen, etilbenzen i ksileni).

Napomena 10. – ne određuje se kod ispitivanja vode sa vodocrpilišta.

Napomena 11. – u vodi u bocama koja je stavljena na tržište M.D.K. vrijednost parametra je »bez nenormalnih promjena«.

Napomena 12. – određuje se u uzorcima vode uzetim na mjestu potrošnje u objektima od javnozdravstvenog interesa (bolnice i druge zdravstvene ustanove, vrtići, starački domovi i druge javne ustanove u kojima su na smještaju starije osobe) i za potrebe tehničkih pregleda.

Tablica 3. Parametri radioaktivnih tvari

Parametar	Vrijednost parametara	Jedinica	Napomene
Radon	100	Bq/l	Napomena 1.
Tricij	100	Bq/l	Napomena 2.

ID	0,10	mSv	
----	------	-----	--

Napomena 1.

a) Vrijednost parametra za radon može biti viša od 100 Bq/l, ali mora biti niža od 1 000 Bq/l, u kojem slučaju se vrši procjena rizika na ljudsko zdravlje i optimizacija zaštite.

b) Korektivne mjere za zaštitu od zračenja smatraju se opravdanim, bez daljnjeg razmatranja, kada koncentracije radona premašuju 1 000 Bq/l.

Napomena 2.: Povišene razine tricija mogu ukazivati na prisutnost drugih umjetnih radionuklida. Ako koncentracija tricija premašuje svoju vrijednost parametara, potrebna je analiza prisutnosti drugih umjetnih radionuklida.

su pozitivno ocijenjeni.

d) Mikrobiološka ispitivanja

Rezultati provedenih mikrobioloških ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

– odsutnost parazita i patogenih mikroorganizama;

– kvantitativno određivanje broja kolonija sposobnih za razmnožavanje koji ukazuju na fekalno onečišćenje:

o odsutnost bakterije *Escherichia coli* i drugih koliformnih bakterija u 250 ml pri 37 °C i 44,5 °C;

o odsutnost fekalnih streptokoka, odnosno enterokoka u 250 ml;

o odsutnost spirogenih sulfitoreducirajućih anaerobnih bakterija u 50 ml;

o odsutnost bakterije *Pseudomonas aeruginosa* u 250 ml.

– *ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u 1 ml vode na izvoru ne prelazi:

o 20 pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate;

o 5 pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate.

*Vrijednosti se smatraju orijentacijskim brojčanim vrijednostima, a ne maksimalno dopuštenim koncentracijama.

– *ukupni broj mikroorganizama sposobnih za razmnožavanje u 1 ml vode nakon punjenja ne prelazi:

o 100 pri temperaturi 20 – 22 °C u vremenu od 72 sata na agar-agaru ili agar-želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate;

o 20 pri temperaturi od 37 °C u vremenu od 24 sata na agar-agaru želatina i drugim podlogama koje daju istovjetne rezultate.

*Ukupni broj mikroorganizama mora se određivati unutar 12 sati nakon punjenja vode u ambalažu, pod uvjetom da se voda održava na temperaturi od 4 °C ± 1 °C tijekom navedenog perioda od 12 sati.

su pozitivno ocijenjeni.

e) Senzorska ispitivanja

Rezultati provedenih senzorskih ispitivanja koja utvrđuju sljedeće:

– voda ne smije imati nikakve nedostatke vezane uz senzorska svojstva

su pozitivno ocijenjeni.

f) Uvjeti iskorištavanja vode s izvora

Oprema za korištenje prirodne izvorske vode iz izvora je takva da je izbjegnuta svaka mogućnost onečišćenja i osigurano je da voda sačuva svojstva koja ima na izvoru, osobito je osigurano da:

– je izvor zaštićen od rizika onečišćenja

– su zahvat izvora, izvedba izvora, cjevovodi i spremnici izrađeni od materijala prikladnog za vodu sukladno posebnim propisima na način da onemogućavaju bilo kakvu kemijsku, fizikalno-kemijsku ili mikrobiološku promjenu vode

- uvjeti korištenja vode, postrojenja za pranje i punjenje u ambalažu udovoljavaju higijenskim uvjetima, kao i ambalaža koja je obrađena ili izrađena na način da se izbjegnu negativni učinci na mikrobiološka i kemijska svojstva vode
- se voda ne transportira u ambalaži koja nije namijenjena za distribuciju krajnjem potrošaču
- se transport vode od izvora do punionice odvija isključivo cjevovodima koji su izrađeni na način da je onemogućeno bilo kakvo onečišćenje.

